

DE EDUCATIELIJN

Eén pagina over wat Mus en Vink met SoundLAB doet, wat het niet belooft, en de ene vraag die erbij hoort. Marinus Jacobus Hogerheijde · de volledige leerlijn primair onderwijs is gratis te downloaden (adres in het voorstel).

WAT MUS EN VINK IS

Elke week een sprookje over vier vogels, als podcast; vijf zondagmiddagen per seizoen in het Muziekgebouw, met strijkkwartet. De vier vogels zijn de vier dragers van muziek: Mus het ritme, Vink de melodie, Uil de stilte, Koekoek de vorm. Eén lijn van vier noten keert in elke aflevering terug en nooit twee keer met dezelfde tegenstem. Kinderen kennen de vogels al voordat ze de zaal binnenkomen.

WAAR DE LIJN VANDAAN KOMT

Hogenes, Diepenbroek, Bremmer & Hogerheijde (2021), *Designing new, technology-based musical instruments in primary education*, Journal of the European Teacher Education Network: twee cycli ontwerpend leren met SoundLAB, Amsterdam en Koog aan de Zaan, ongeveer 110 leerlingen. Marien Hogerheijde was vierde auteur, als vakinhoudelijk expert techniek en muziek. Eén bevinding en één aanbeveling dragen deze lijn:

«Ik vond het leuk om een instrument te bouwen, maar het is moeilijk om te zeggen wat we hebben geleerd.»

En de aanbeveling: een **tweede ontwerpcyclus**, na het bouwen, voor het maken van een compositie of soundscape. Die tweede cyclus is Mus en Vink. De instrumenten die kinderen bij SoundLAB bouwen, krijgen een eigen spoor in de aflevering en op het podium.

HOE HET IN DE AFLEVERING ZIT

SPOOR	WIE	WAT
1 Stem	de verteller en de vier vogels	het sprookje
2 Geluid	de instrumenten van kinderen	de soundscape; hier klinkt wat in een workshop is gebouwd, in de podcast én live in de zaal
3 Muziek	het strijkkwartet	nooit meer dan vier strijkers; de kinderen komen niet aan deze grens
4 Stilte	de rusten	een eigen spoor, geen leegte

DE ENE VRAAG

Na een aflevering of een maakmiddag stellen we één vraag, aan niemand verplicht: «**welke kwam je tegen?**» Niet aankruisen, niet scoren; beschrijven, in eigen woorden. «Wat heb je geleerd?» is voor een kind na een maakmiddag geen beantwoordbare vraag; «welke kwam je tegen?» wel. In het sprookje zelf komt geen leerdoel, geen uitleg en geen meting. SoundLAB bouwt er alles omheen: workshops, instrumenten, een makerspace. Wie niet wil of niet kan, is de volgende keer weer welkom.

WAT WE NIET BEWEREN, EN WAT WE WEL KUNNEN LATEN ZIEN

Dit plan belooft geen leeropbrengst. We beweren niet dat luisteren naar Mus en Vink vaardigheden ontwikkelt; we kunnen dat niet aantonen en zeggen het dus niet. Toetsbaar is: de afleveringen komen wekelijks uit, ze worden beluisterd, de zaal loopt vol, en een kind van acht en een kwartetabonnetje geven na dezelfde aflevering twee verschillende antwoorden die beide waar zijn. Hangt er later onderzoek aan deze lijn, dan staat de grens van de claim vooraf op papier.

DE JAREN

JAAR	SOUNDLAB
1	de maaklijn wordt ontworpen, nog niets in de uitzending
2	eerste workshops; wat kinderen bouwen komt op spoor 2
3	de maaklijn loopt; gebouwde instrumenten spelen in een sprookje
4 en 5	één grote middag: de vier vogels, het kwartet, en de kinderen die in vijf jaar instrumenten hebben gebouwd, op het podium

TWEE DINGEN DIE VOORAF GEREGLD MOETEN ZIJN

Kinderdata. Zodra kinderen meedoen gaat het over namen, stemmen, beelden en werkstukken van minderjarigen: toestemming per geval, vooraf, voordat iets wordt opgenomen of uitgezonden. Dit is het enige in deze lijn dat onherstelbaar is als het verkeerd ligt. **Een maakruimte.** De leerkrachten uit de eerste cyclus van 2021 noemden het ontbreken van een vaklokaal als grootste obstakel; het Muziekgebouw heeft die ruimte.